

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

Capvt XLIII. Etiam virtutibus & bonis operibus suam esse talionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

Talio enim qualitatis est, non quantitatis. Et ad diuinam pertinet liberalitatem, vltra meritum præmia refundere; ad diuinam clementiam, citra condignum statuere pœnas. Ita que eadem mensurâ, non re, sed proportione remetietur. Proportione quidem, quia quò nos erga alios, vel seueriores, vel liberaliores fuerimus, hoc etiam erga nos seuerior, vel liberalior erit Deus; tamen si eius misericordia infinitis semper partibus maior sit nostrâ. Longè igitur maiora sunt præmia meritis nostris, quia *non sunt condigna pœsiones huius temporis ad futuram gloriam, qua reuelabitur in nobis, & quod in presenti est momentaneum, & leue tribulationis nostræ, æternum gloria pondus operatur in nobis.* Atque hoc quidem in altera fiet vita. Quoniam autem multi presentibus magis mouentur, quàm futuris, etiam huius vitæ quadam paratione nos vult regi noster legillator. Hinc illa reliquit oracula: *Omnia quaecumque vultis, vt faciant vobis homines, & vos facite illis. Hac est enim lex & Propheta.* Atque alibi, cum mandatum de Deo diligendo recitasset, subiunxit: *Secundum autem simile est huic: Diliges proximum tuum, sicut teipsum. In his duobus mandatis vniuersa lex pendet, & Propheta.* Mensura diligendi proximi, est amor quo nos volumus diligere: volumus autem nos maximè diligere, necesse est igitur, vt & proximum maximè diligamus. Neque dilectionis tantum est hæc regula, sed omnium etiam nostrarum actionum. *Omnia, ait, quaecumque vultis, vt faciant vobis homines, & vos facite illis.* Quibus verbis nos monet, vt tales simus in alios, quales in nos illos experimur. Id ipsum exprimunt & leges ciuiles, in quibus vulgare est illud: *Quod quisque ff lib. 2. tit. 2 L. 1. quod quisque iuris iuris in alterum statuit, ipse eodem iure vti debet. Hoc edictum, inquit Vlpianus, summam habet æquitatem, & sine cuiusquam indignatione iusta. Quis enim aspernabitur, idem jus sibi dici, quod ipse alijs dixit, vel dici effecit? Necesse est ergo, vt quod ipse quis in alterius persona æquè esse credidisset, id in ipsius quoq; persona valere patiatur.*

Coniugum par erat, vitâ dispar. Vxor pia, impius maritus. Vt ergo illa hunc Deo lucraretur, in talem modum Dei Matrem rogauit: O Dei & misericordiæ parens, Si tu meo, & ego tuo loco essem, quid, & quo pacto velles à me, pro te, orari, fierique? Id igitur nunc tu ora, & impetra pro me, proque impio meo coniuge. **Redne illum, obsecro, ab iniquitate & vsuris suis in viam iustitiæ,**

Rom. 8. 18.
2. Cor. 4. 17.
Vide S. Aug.
de Trin. lib. 20.
de ciuitate

Matth. 7. 12.
Luc. 6. 31.

Matth. 22. 38

Matth. 7. 12.

ff lib. 2. tit. 2
L. 1. quod
quisque iuris

II.
Ex Gemma
F. d. Vngari
Min. ser. 70.
Et Stemmat.
Mariano 117
Iunij.

ô misericors Virgo. Sic precata, aliquot religiosos ad prandium in-
 uitavit; neque sanè inuito coniuge, qui eos comiter excepit, sed
 illam legem, condicionemque posuit, ne quis inter conuiuandum,
 sermonem vllum de Deo, deque rebus ad animæ salutem pertineo-
 tibus inferret. Neque enim tales offas in suam esse mensam infe-
 rendas. Ibi lætitiæ & lautitiæ locum esse. Illi ingenijs hominum se
 accommodare, & tempori seruire gnari, accepta condicione, inter
 dapes lætè agebant; neq; sacra homini profano obrudere inuito
 voluerunt, opportunitatè expectandam rati. Epulo autem finito,
 vnus suo, & ceterorum nomine, eùm liberalitatem eius laudasset,
 in vicem gratiæ referendæ, hoc, inquebat, documentum à me
 cape: *Omnia, quacumq; vis, vt faciant tibi homines, & tu facito illis, &
 quod tibi non vis fieri, alteri, ne feceris.* Si Deus esses, ab hominibus
 velles præcepta tua seruari; te & matrem tuam amari ex tota
 mente, Eucharistiam frequenter sumi, à nullo blasphemari, à nul-
 lo proximum decipi vel occidi, de nullo domum tuam spurcitijs &
 immunditijs inquinari. Hoc breue documentum, ita altè in præ-
 cordia illi descendit, vt vberes ei lacrymas excuteret. Itaque die
 altera, toto in ea regula exequenda animo versans fortè ibi transi-
 bat, vbi conspexit molitorem, in rota, quam nimbus & inundan-
 tes aquæ axi suo excusserant, restituenda vehementer laborantem.
 Subijt ergo animum illius hesterni documenti memoria. Et hem,
 inquit, si tu iste molitor esses, nonnè velles alios venire tibi auxi-
 liatum? Mox igitur ex equo desiliens; idem facere iubet famulos
 comitantes. Ita coniunctâ operâ rotam in locum suum reponunt,
 cum tanta molitoris admiratione, quam lætitiâ. Addit deinde
 aliud beneficio beneficium, nam & damnum illi illatum sarcit.
 Mox prioris vitæ pœnitens, atque in virtutem pronior, vxoris
 præsertim instinctu, quidquid alieni possidebat, ad dominos remi-
 sit. Cogitabat enim, etiam se sua, si qua essent apud alios, libenter
 recepturum. Exinde semper doctior, proficiebat ita, vt quemcum-
 que obuium aspexisset, semper documenti sibi à Religioso dati
 meminisset. Ea mente eùm esset, incidit in hominem mendicum,
 non inopia solùm, sed & morbis oppressum, qui stipem petebat.
 Ibi tacitè mens illi suggessit, quid, si tu mendicus ille esses, tibi fieri
 optares? nonnè stipem dari? Dabo igitur. Enimuerò optares, te
 domum

domum duci. Ducam igitur domum. Quin & ad mensam te admitti desiderares. Admittam igitur ad mensam, & tamquam Christo seruiā. Et quia crescebat semper in pectore illius diuinus ignis magis, ac magis, eò se documentum illi traditum extendit, vt fœdum illud & vlcibus coopertum mendicabulum à cœna, in proprium cubile deduceret, atque in suo & lecto collocaret; cogitabat enim & sibi gratum futurum, si id fieret similiter agrotanti. Quin & illud dictabat eadem regula charitatis: Si tu tam exhaustis viribus cum morbo colluctareris, nonnè velles tibi aliquem astare, & vigilem excubare? Velles vtique. Excubabo igitur & ego isti. Altera iam transferat noctis vigilia, cum inter gemitus audire miserandum in modum exclamantem ægrum, ac dicentem: Ah, vt fitio! heu siti enecor! moriendum est mihi, nisi quis me frigida refocillet. Quam vocem vbi intellexit excubitor, protinus ita se se ipsum est allocutus: Si tu ita constitutus siti arderes, nonnè velles tibi ab alio gelidissimum haustum afferri? Velles vtique. Itaque sine mora cucurrit, atque properè aquam è puteo haurire cœpit. Nimia properatio fecit inattentum; immò diuina prouidentia, quæ pro haustu aquæ frigidæ, cælum promisit, eum cælo maturū iudicauit. Nam dum ille festinanter situlam è puteo attrahit, attractus est ipse, vrnâ aquis grauidâ præponderante, submersusque expirauit. Facto die, duos familia desiderauit; nam neque mendicus in lecto, neque herus in domo repertus est. Diu, multumque requisitus, neque inuentus cum esset, fuit, qui se eum, media circiter nocte, per scalas descendentem audiuisse diceret. Adeunt igitur puteum in atrij vmbilico stantem. Inspiciunt curiosiùs, reperiuntque in caput præcipitem lapsum, & aquis suffocatum. Fit clamor, concurritur, luctus ingens omnes inuadit, sed mox in admirationem & gaudium mutandus. Nam postquam eum iniectis funibus, resupinum è puteo extraxerunt, collum aureo torque ornatum videbatur, ita splendebat. Sed non erat torques; litteræ erant supra aurum effulgentes, quæ hanc sententiam expresserant: *PRIVSQVAM HOC CORPVS IN AQVA FRIGIDVM FACTVM EST, ANIMA ILLIVS AB ANGELIS IN CAELVM PORTATA EST.*

Ecce tibi talionem, & retaliationem. Quemadmodum enim opera iniustitiæ, ita & opera misericordiæ suam habent compensationem;

III.

fationem; neque maior est spes diuinæ misericordiæ impetranda, quàm si in opere misericordiæ ipsi moriamur. Hæc opera sunt insignia, atque ornamenta eorum, qui vt nobiles & illustres Dei Filij se gerunt. Misericordia est torques aurea, qua se sponso suo animæ condecorant. Qua de causa dicitur à Salomone: *Misericordia & veritas te non deserant, circumda eas gutturi tuo, & describe in tabulis cordis tui, & inuenies gratiam, & disciplinam bonam, coram Deo, & hominibus.* Quæ verba exponens S. Chrysofomus ait: *Sicut filij Principum torques aureas, & catenas gemmis ornatas collo appendere solent in signum nobilitatis, ita planè qui filiorum Dei adoptione gaudent, libenter his opibus & ornamentis fulgent, tamquam filij eius, qui misericors est. Estote (ait Christus) misericordes, sicut & Pater vester misericors est.* Et post pauca. *Torquem hunc aureum anima aptemus (eleemosynam dico) quam diu scilicet hic fuerimus. Nam cum atas hæc præterierit, non amplius eo utemur. Quod enim in pueris evenit, vt cum ad virilem ætatem peruenierint, ista deponant, atque alium assumant ornatum, idem quoque in nobis: etenim ibi non erit eleemosyna ista, qua pecunijs fit, sed alia quadam longè maior.* Quænam? Nimirum reuelatio arcanorum, quam hi, qui gloria superiores sunt in celo, quasi stipem quamdam inferioribus, ac sibi subiectis erogant, Dei videlicet consilia manifestantes. Quamquam autem diuiti supra dicto, ea retributio facta sit, ob misericordiam, quam Christo in mendici schemate exhibuit, lex tamen illa est generalis, extenditq; se se ad omnia, quæ alijs præstamus, etiam alia, quæ misericordiæ opera. Ait enim: *Omnia, quacumq; vultis, vt faciant vobis homines, & vos facite illis. Hæc est enim lex & Propheta, hoc est, summa totius legis, & Prophetarum.*

IV.

Matth. 6. 12.

Talioem petere nos iussit Seruator etiam tunc, quando docuit sic orare: *Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Si enim dimiseritis hominibus peccata eorum: dimittet & vobis Pater vester caelestis delicta vestra. Si autem non dimiseritis hominibus, nec Pater vester dimittet vobis peccata vestra.* Cuius consolabile exemplum recitat Blasius Melanefius, & post eum Baronius, de Ioanne Gualberto, adhuc sæculari, qui postea sanctissimus Abbas ac pater monachorum Vallis umbrosæ fuit. Is enim inimicitiarum ac irarum parentis non minùs, quàm facultatum hæres incidit

Prov. 3. 7.

S. Chrysof.
ep. ad Philip.

Luc. 6.

Matth. 7. 12.

Blas. Melanef
in vita
eius apud
Sur 72. Inl.
& Baron.
tom. 11. ad
An. Dom.
1091. 1.

incidit aliquando in hostem interfectoremq; propinqui sui, cuius
 diu exoptauerat interitum, loco tam angusto, vt neuter posset de
 via desistere. Ibi enim uero inimicus ille in geminis angustijs ani-
 mi & viae fuit. Atq; vt aueretur periculum, etiam inermis erat.
 Quid igitur aliud expectare poterat, nisi vt miserandum in mo-
 dum trucidaretur? In summo discrimine, ad clementiam confugit.
 Nam ex equo desiliens, humi se prostrauit, iunctisque manibus
 supplex petijt. sibi, ob Christi crucifixi amorem, veniam dari. Ioan-
 Gualbertus, audito crucifixi nomine percussus, cogitauit utique
 illud: *Si non dimiseritis hominibus peccata, nec pater uester dimittet*
vobis peccata vestra. Quamobrem amore illius, qui in cruce dixit:
Pater dimitte illis: non enim sciunt, quid faciunt, pacem illi obtulit,
 iustumque e terra surgere incolumem liberumque dimisit. Ab hoc
 facto Ioannes deinde intrauit in templum S. Miniati, quod nunc
 arce Florentinae ciuitatis obducitur, ante Christi crucifixi imagi-
 nem genua flexit, ibique & ipse supplex veniam suorum peccato-
 rum flagitauit. Et mira res accidit. Vidit enim manifeste in cru-
 ce pendens ligneum caput moueri, atque ad se inclinari, tam-
 quam vicissim ignoscentis, aut gratias agentis, quod pro eius
 amore ac pietate in Redemptorem iurato hosti pepercisset. Ad-
 dit Author: *Hodieq; hoc est, post annos quingentos adhuc uisitur, &*
pie colitur sacra illa Christi crucifixi statua: cerniturq; ad facti memo-
riam sempiternam etiam nunc caput eius exporrecta fronte motum
longius a ligno, cui suffixa est, non in grauati morem demissum, sed eius
potius, qui amicum benigne saluter, illiq; praestitum officium gratuletur.
 Quam uere igitur dixit Dominus ac Iudex noster: *Si dimiseritis*
hominibus peccata eorum; dimittet & uobis Pater uester caelestis pecca-
ta uestra? Quem in finem & S. Cyprianus ait: *Praeclara & diui-*
na res salutaris operatio, solatium grande credentium, securitatis nostra
salubre praesidium, munimentum spei, tutela fidei, medela peccati. Re-
 citè igitur D. Augustinus ait: *Quotiescumq; Natalem Domini, aut*
reliquas solennitates celebrare disponitis, odium uelut uenenum morti-
ferum de corde uestro repellite; & tanta sit in uobis charitas, qua non
solum usque ad amicos, sed etiam usque ad inimicos perueniat, ut secure
possitis dicere in oratione Dominica, dimitte nobis debita, sicut & nos di-
mittimus debitoribus nostris. Nam qui scit, se uel unum hominem odio
 R r r habere

Matth. 6. 14.

Luc. 12. 34.

Matth. 6. 14.

S. Cyprian. serm. de elec-
 mofyaa.

S. Augustin. serm. 1. de
 temp. in Do-
 minica 3. Ad-
 uent.

Ioan. 3. 15.

S. Hieron.
ep. 36.

S. Greg. I. 10.
Moral c. 18.
Matth. 5. 23.

V.

Matth. 5. 7.

Matth. 18. 28
Matth. 25. 40.

S. Greg. Nyff
lib. de beat.
Augustin. lib.
1. de ser. Do-
mini in mon-
te, Leo hom.
de omnib. SS.
Prou. 14. 21.
Psal. 40. 7.
Sophoc. in
Oedipo Co-
lonco.
Luc. 6. 38.
Hesiod. in L.
Georg.

habere, nescio si ad altare Domini securus possit accedere, cum precipue Ioannes Euangelista terribiliter clamat, & dicat: Qui fratrem suum odit, homicida est. Nam vestrum est iudicare, utrum homicida, ante, quam poenitentiam agat, presumere debet Eucharistiam accipere. Similia scribit S. Hieronymus ad Castorinam, & D. Gregorius in Iob. Quorum ille ait: Quid agimus nos in die iudicii, super quorum iram non unius diei, sed tantorum annorum sol testis occubuit? Dominus loquitur in Euangelio: Si offers munus tuum ad altare, ibiq; recordatus fueris, quia frater tuus habet aliquid aduersum te, relinque ibi munus tuum ante altare, & vade, reconciliari prius fratri tuo, & sic offera munus tuum ad altare. At S. Gregorius ait: Contra institutionem postulationis, conditionem posuit pietatis, dicens: Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris; ut profecto bonum, quod a Deo compuncti petimus hoc primum, cum proximo conuersi faciamus.

Ad misericordiae talionem particulatim pertinet illa quoq; promissio: Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequuntur. Quamquam & hoc de omni misericordiae genere potest intelligi, teste D. Hieronymo & Theophylacto. Cum enim aequissimum sit, ut misericordiam exhibeant misericordiam consecuti, ut dicitur alibi: Serue nequam, omne debitum dimisi tibi, quoniam rogasti me; nonne ergo oportuit & te misereri conserui tui, sicut & ego tui miserus sum? Christus autem pronuntiari, quod uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis, merito idem Dominus, in suis, misericordiam consecutus, vicissim miseretur eorumdem, quos in suis expertus est fuisse misericordes. S. Gregorius Nyssenus tamen, Augustinus & Leo recitatam sententiam proprie de eleemosyna intelligunt, quia qui miseretur pauperis, beatus erit, ut est in Prouerbijs. Et, Beatus vir, qui intelligit super egenum & pauperem, in die mala liberabit eum Dominus. Sed utique misericordia latius se extendit, quam ad eleemosynas; & misericordiam meretur, quisquis misericors fuit, & sit miser. Quia, ut vel Sophocles dixit, ἡ χάρις χάριν ὀφείλει, gratia gratiam affert. Et alibi ipse Christus: Dato, & dabitur vobis. Cui aliqua ex parte respondent illa Hesiodi: Equum, ut ametur amans: qui accedit, iungitur illi. Da tibi, qui dederit: qui non dederit tibi, ne da.

Dand

Danti aliquis dedit, at non danti non dedit vllus.

Quibus significatur beneficium beneficio inuitari, & officium officio procurari. Quamquam duo posteriores versiculi, si rectè considerentur, & falsitatem continent, & inhumanitatem. Falsum est enim illud; *non danti non dedit vllus*: Inhumanum; *qui non dederit tibi, ne da*. Primus certè aliquis dare debuit ei, qui non dederat, alioquin in infinitum esset eundem. Porrò fidelis est Deus, ita miserentis miseretur, & ita dat danti, vt numquam fallat. Igitur quicumque dona vult aliqua, habet artem ea impetrandi: *Date, & dabitur*. Sunt duo quasi fratres vterini, *Date & Dabitur*, vnus ab altero non potest separari. Si è domo tua eijciatur vnus, qui est *Date*, eijcietur & alter, qui est *Dabitur*. Noli ergo separare, quos Deus coniunxit. Qua fronte audes à Deo petere, si ipse petenti Deo negas? *Date & dabitur*, habes promissionem. Ita fidelis est, vt non fallat, ita liberalis, vt plus det. Pro haustu aquæ frigidæ, mercedem, pro elemosyna *thesaurum in calo* promittit, & reddit. Non sic reddunt talionem principes terræ. *Dionysius*, teste Aristotele, *citharædum accersuerat, vt sibi caneret in nuptijs: atq; cum eo his pactus est legibus, vt quò doctius meliusq; caneret, hoc copiosorem ferret mercedem. Annixus est omni artificio citharædus, uti quam scitissimè caneret, sperans amplissimum premium. At postridie pactam mercedem reposcenti musico, qui conduxerat, ait, iam persoluisse sese, quod esset pollicitus: nempe par pari retulisse, proq; voluptate reposuisse voluptatem, spem lucri significans: qua quidem hoc maior fuerat, quò magis ex arte cantasset.* Verùm eo loco negat Philosophus par pari relatum; propterea, quòd alter id, quòd volebat accepit: alter eo, quòd expetebat, frustratus est. Nimirum ex mundi Genio faciebat Dionysius.

Matth. 10. 42.
Matth. 19. 21.
Aristot. lib. 9.
Moral.

Matth. 10. 42.
Matth. 19. 21.
Aristot. lib. 9.
Moral.

Aliter facit Christus, cui dari, quòd pauperi datur, expertus est D. Martinus, vidit enim eum chamydis suæ, qua pauperem texerat parte vestitum, ad Angelorum circumstantium multitudinè dicentem: *Martinus adhuc catechumenus hac me veste contexit.* Theophanius Comes pauperum amator & susceptor à Christo audiuit: *Ceteris diebus me in membris meis, hesternò autem die me in me ipso suscepisti.* Talionem autem esse liberalitatis sensit contempxitq; S. Catharina Senensis, qua aliquando orante, in Ecclesia

VI.

Seuer. Sulpit.
de vit. S. Martini c. 2.

S. Gregor.
hom. 36 in
Euang.

Raymund. à

Rrr 2

Domi-

Capua in vita
eius, & An-
toninus 3 p.
hist. tit. 23.
cap. 4. Sur. 19.
April.

Dominicanorum Senensium, quidam mendicus ab ea petijt opem. Illa, cum nihil haberet apud se, rogavit, ut expectaret, donec esset reversa domum. At illo dicente, se tam diu expectare non posse, sancta Virgo eius non ferens afflictionem, anxie cogitare cepit, quidnam ei dare posset. Mox succurrit ei, habere apud se crucem parvam argenteam. Eam igitur pauperi hilariter dedit, & q; eam accepta letus abscessit. Nocte proxima Christus Virgini oranti apparuit, eamq; crucem ei ostendit, multis gemmis undique ornatam, promisitq; ei, se in die iudicii eam coram tota Angelorum & hominum frequentia ostensurum. Alio tempore, eadem Sacra Virgine Catharina ex eodem templo redire volente, Christus occurrit in forma iuuenis pauperis, ac peregrini triginta plus minus annorum, petiuitq; ab ea vestem. Illa rediens ad Sacellum, unde descenderat, tunicam non manicatam, quam sub extrema veste propter frigus habebat, sibi caute detraxit, pauperiq; tribuit, nesciens esse Christum. At ille etiam lineum vestimentum petijt. Tum illa iubet eum se sequi ad eda suas, ubi ei subuculam & subligaculum dedit. Verum non desistit illi plura mendicare, ut probaret eius animum. Quid, inquit, faciam hanc tunicam, qua manicis caret? Quaeso etiam manicas mihi largiaris. Illa perlustrat domum, & ecce videt a pertica suspensam novam ancillatunicam: ab eaq; manicas auferens dat pauperi. Rursus pauper etiam sissimum in domo hospitali se habere dicit, valde indigentem vestibus. Tum vero S. Virgo nihil prorsus sibi superesse videns, quod daret prater tunicam, qua erat induta, quam non sinebat virgineus pudor & honestas, ut sibi detraheret, ne nuda cogeretur cum multorum offendiculo incedere, dixit illi: Reuera charissime, si possem ullo pacto, libenter aliquid praestarem tuo socio. Ille vero subridens: Video, inquit, promptum animulum tuum: sed iam bene vale. Etsi autem S. Virgo, illo recedente, ex quibusdam signis coniecit, Dominum IESVM esse; tamen quia tanta gratia se indignissimam putabat, ad consueta se recepit exercitia sua. Sed nocte sequenti Dominus ei oranti manifeste se visendum praeiuit, in illius pauperis effigie, in manu ferens tunicam, quam ipsi Virgo dederat, margaritis iam & coruscantibus gemmis conspicuam, aitq; se illi daturum vestem inuisibilem, que ab ea arceret omne noxium utriusq; hominis frigus. Quod certe etiam re ipsa praestitit, adeo ut ex eo tempore isdem hiems, quibus aestate, contenta fuerit vestibus, immo nec hiemis intempereus unquam senserit. Simul autem etiam Dominus, & cum crucem
argen-

argenteam, & cum hanc tunicam illi ostenderet, talia ei promissa fecit, unde certo illi constare posset, illam in calis excellenti gloria sine fine perfructuram. Vides talionem optabilem, & crucem datam mendico in terris, in iudicio, gemmis condecoratam toti mundo cum gloria ingenti redhibendam? Vides vestem visibilem cum inuisibili commutatam? Vides, quantum profit *Dare*? Vides, cui proffit? Verè dixit S. Leo: *Nobis prestamus, quod alijs erogamus.*

Cosmas Medicus, qui fuit Magnorum Ducum Hetruria primus, multa expendebat, ut opem afferret egentibus. Cuidam igitur ex familiaribus, cum nimis liberalem appellanti, respondit: Se in libro, initarum cum Deo rationum, dati & accepti, numquam potuisse eò peruenire, ut qua deberet Deo solueret. Nam quò plura dabat, etiam eò plura recipiebat, semperq, inueniret, se debitorem. Deum verò creditorem. Dignum tanto Principe dictum, & geminum illi, quod S. Gregorius Nazianzenus scripsit: Numquam Dei liberalitatem & beneficentiam vinces, quamuis omnium tuarum facultatum iacturam feceris; quamuis se etiam facultatibus adjeceris. Nam hoc quoque ipsum accipere, est Deum aliquid nobis donare. Subnectit idem S. Pater duas insignes comparationes; vnam vmbrae, quæ non potest ita præuolare ante corpus, aut tardè subsequi, ut ab eo separetur; quia progrediente corpore, semper simul progreditur, ac velut adhærescit: alteram capitis, supra quod membra cetera numquam possunt excrefcere, eum quantumuis illa augeantur, semper caput item attollatur, atque superstet. Illustrissima sanctæ huius talionis, ac compensa-tionis, vsque in centuplum, exempla recitantur, à Gregorio Turonensi, & Paulo Diacono de Tiberio Cæsare; à Metaphraste & Bredenbachio, de Ioanne Eleemosynario; à Surio de S. Germano Episcopo; à Lipomanno de S. Marcello Archimandrita; & alia ab alijs. Ita nimirum diuina benignitas, semper eminet, numquam ab hominis liberalitate superatur. Quis ergo non velit dare, ut sic detur? quis recuset esse misericors, cum misericordes misericordiam consequantur in tantum augendam, ut ab homine numquam possit adequari? Fuit hoc certamen inter Deum, & Ioannem Eleemosynarium, qui ferè quidquid accepit, illico dedit pauperibus, & tamen semper iterum diuinitus recepit. Vnde multoties inuentus est ita Deum in exultatione spiritus compellans: *Sic, sic, aut tu*

S. Leo serm
1. de collectis

VII.
Carolus Re-
gius in orat
Christian.
lib. 10. c. 8.

Gregor. Tur.
lib 5. c. 19. hist.
Franc Paul.
Diac. lib 3.
hist. Longo-
bar. c. 6. An.
576. Metaph.
in vita S. Io.
Elem. Bre-
denb. lib 6.
Coll. 10. Sur-
31 Iulij lib. 2.
cap 11. vitæ S.
Germs. Li-
pom. 22. De-
cemb.
Luc. 6. 38.
Math 5. 7.
Leont. Episc.
Neapoleos in
cius vita,

mittendo, aut ego dispergendo: videbimus, quis vincat. Liqueat enim, quoniam tu dives. Domine, & vita nostra miserator es. Hac ipsa de causa, eum aliquando dies elapsus esset, quo non meminerat, se opus misericordiae vllum praestitisse, moestitiam vultu praeseferens singulari a Sophronio interrogatus, quid ei triste accidisset, respondit: *Hodie miserandus Ioannes, non ab aliquo vllam recepit mercedem, neq; vllum vel minimum piaculum potuit offerre Christo pro multis & magnis suis delictis, quo modo neq; alias vumquã.* Quid mirum ita sentire Christianum, qui credit illud a veritate dictum: *Misericordes misericordiam consequentur*: itemque: *Dato, & dabitur?* cum a Romano Ethnico Imperatore dictum fuisse scribatur: *Hodie non regnavimus, quoniam neminem affecimus beneficio: & a Græco, in simili causa; Amici, diem perdidimus.* Etsi autem plurimis diuinus remunerator mercedem praemiumque virtutis in alteram vitam reseruat, multis tamen etiam virtutis talionem in hac quoque pro-

mittit, & largitur: clara enim sunt illa: *Omnis, qui reliquerit domum, vel fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut filios, aut agros, propter nomen meum, conuulsum accipiet, & vitam aeternam possidebit.* Sed de hoc argumento agendi proprius locus est, in tractatu de iudicijs, quæ Deus in altera vita exercet: hic satis est, docuisse obiter, etiam virtutis talionem esse in hac vita a Deo.

Ioan. Mariana lib. 12, c. 8. ad An. 1218.

Iacobus Aragonia rex, Ordinis D. Mariae de Mercede, (seu redemptionis captiuorum) precipuus auctor esse creditur, ait Io: Mariana, voti reus, ut quidam scribunt, quod Muntione, dum captini instar teneretur, Virgini Masri nuncuparat, vsu edoctus, quantum esset captiuitatis malum. Hinc libertati redditus, Deoq; gratus, eum Ordinem instituit, qui etiam alios captiuitate liberaret, vt etiam alios eo beneficio afficeret, quod ipse expertus esset. Faciant hoc homines, & non faciat Deus, qui protestatur sibi fieri, quod sit suis? Nunc ad poenae talionem accedamus.

